

بررسی تنوع ژنتیکی ارقام و ژنوتیپ های بادام اهلی ایران با استفاده از نشانگرهای ملکولی و صفات مورفولوژیکی

سعید کدخدایی، سید مجتبی خیام نکویی، محمد تقی کاردی، مرتضی ابراهیمی، حیدر
علی دانشور

پژوهشکده بیوتکنولوژی کشاورزی منطقه مرکزی کشور، موسسه تحقیقات بیوتکنولوژی
کشاورزی کشور و موسسه تحقیقات جنگلها و مراتع کشور

در قالب طرح ملی تهیه شناسنامه ژنتیکی ژرم پلاسما بادام اهلی ایران تنوع ژنتیکی تعدادی از ارقام و ژنوتیپهای مهم بادام کشور با استفاده از نشانگرهای مولکولی (RAPD و SSR) و صفات مورفولوژیکی مورد بررسی قرار گرفت. در فاز اول این مطالعه تعداد ۷۰ ژنوتیپ بادام اهلی با استفاده از ۱۰ نشانگر SSR اختصاصی بادام و ۹ آغازگر تصادفی RAPD و حدود ۷۰ صفت مورفولوژیکی بررسی گردید. در مطالعات مولکولی با توجه به استفاده از نشانگرهای SSR اختصاصی بادام، به طور متوسط تعداد آلل بیشتری (نسبت به بررسی های مشابه که از SSR های گونه های خویشاوند استفاده نموده اند) به ازای هر جایگاه به دست آمد و میانگین هتروزیگوسیتی نیز در میان ژنوتیپ های مورد بررسی بالاتر بود. همزمان مطالعات مورفولوژیکی صفات مختلف بر اساس دیسکریپتور بادام انجام گردید و شاخص های مربوطه مورد ارزیابی قرار گرفت. داده های مولکولی و مورفولوژیکی از طریق روشهای فننتیکی (PCO و تجزیه کلاستر) و براساس معیارهای رایج فاصله و تشابه در میان ژنوتیپها بررسی شده و پارامترهای مورد نظر ارزیابی گردید. گروه بندی ژنوتیپ ها به طور جداگانه براساس داده های مولکولی و مورفولوژیکی انجام گردید و دو گروه بندی مورد مقایسه قرار گرفت. در نهایت نتایج حاصل از تلفیق داده های مولکولی و مورفولوژیکی و نیز اهمیت استفاده از نشانگرهای هم بارز در گونه های دگرگشن از لحاظ انتخاب سریع و دقیق ژنوتیپ های مورد نظر و مدیریت منابع ژنتیک گیاهی مورد بحث قرار می گیرد.